

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

ŻYĆ i RZYĆ

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Każdy z wyrazów w tytule jest zapisany zgodnie z zasadami ortografii, każdy ma inne znaczenie i inne pochodzenie. ŻYĆ – czasownik, którego znaczenie trudno przedstawić innym słowem – w dawnych czasach odmieniał się nieco inaczej: nie tak jak obecnie: żyć – żyję ..., ale: żyć – żywę lub żyć – żywię..., miał też więcej znaczeń: nie tylko ‘być żywym; istnieć’ i ‘przebywać gdzieś’, lecz także ‘biesiadować, ucztować’. Prasłowiańska postać *žiti wywodzi się od praindoeuropejskiego pierwiastka *gʷeǵ- ‘żyć’. RZYĆ – rzeczownik żeński, którego znaczenie oddaje inne polskie, żeńskie, czteroliterowe słowo zaczynające się na d... – również jest bardzo starym, rodzimym wyrazem, wywodzącym się od prasłowiańskiego *ritь o takim samym znaczeniu. Od tej starej polskiej RZYCI pochodzi PASOŻYT, któremu odgórnie zmieniono pisownię „żeby się brzydko nie kojarzył”. Bo PASOŻYT – dawniej zapisywany jako pasorzyt lub pasirzyt – to nikt inny, tylko ‘ten, kto pasie swoją rzyć’. A że pasożytniczy tryb życia prowadzą również rozmaite żyjątko, także one otrzymały miano PASOŻYTÓW.